

บันทึกการตอบข้อหารือ

เรื่อง คำจำกัดความเกี่ยวกับ “การรายงานธุรกรรมและการจัดให้ลูกค้าแสดงตน”

ที่มาของเรื่อง

บริษัท ชูมิโตโม มิตซุย ออโต้ ลิสซิง แอนด์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ขอรื้อเกี่ยวกับ เรื่อง คำจำกัดความเกี่ยวกับ “การรายงานธุรกรรมและการจัดให้ลูกค้าแสดงตน”

ประเด็นข้อหารือที่ต้องพิจารณา

บริษัท ชูมิโตโม มิตซุย ออโต้ ลิสซิง แอนด์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด เป็นนิติบุคคล ที่ให้บริการเช่ารถยนต์และให้สินเชื่อเช่ารถยนต์แบบลีส ขอรื้อในกรณี ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ “สัญญาเช่าดำเนินการ” (Operating Lease) โดยลูกค้ามีหน้าที่ที่จะต้องส่งมอบรถยนต์คืนให้กับทางบริษัทฯ เมื่อครบอายุของสัญญาเช่า สัญญาในลักษณะดังกล่าว จะอยู่ในข่ายที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่อย่างไร

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่ให้เช่าดำเนินการตามประเด็นที่ ๑ นั้น ต่อมาภายหลังเมื่อครบอายุของสัญญาเช่าแล้ว หากลูกค้ามีความประสงค์จะซื้อรถยนต์คืนที่เช่า เช่นนี้แล้ว ทางบริษัทฯ จะอยู่ในข่ายที่มีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่อย่างไร

ประเด็นที่ ๓ หากว่าบริษัทฯ อยู่ในข่ายที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามประเด็นข้อ ๑ และ/หรือ ประเด็นข้อ ๒ ข้างต้น ทางบริษัทฯ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรมตามมาตรา ๒๐ หรือไม่

ข้อพิจารณา

สำนักงาน ปปง. พิจารณาแล้วมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ “สัญญาเช่าดำเนินการ” (Operating Lease) โดยลูกค้ามีหน้าที่ที่จะต้องส่งมอบรถยนต์คืนให้กับทางบริษัทฯ เมื่อครบอายุของสัญญาเช่า สัญญาในลักษณะดังกล่าว จะอยู่ในข่ายที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่อย่างไร นั้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

Anti-Money Laundering Office (AMLO)

สำนักงาน ปปง. เห็นว่า การกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์ เป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๖ (๓)^๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ลักษณะของสัญญาในการประกอบธุรกิจจะต้องเป็นสัญญาเช่าซื้อ โดยมีลักษณะที่เจ้าของทรัพย์สินเอาทรัพย์สินออกให้เช่า และให้ค้ำประกันว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้เช่า โดยมีเงื่อนไขให้ผู้เช่าจะต้องใช้เงินเป็นงวดๆ ตามความในมาตรา ๕๗๒^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งจะแตกต่างกับ “สัญญาเช่าดำเนินการ” (Operating Lease) ที่ลูกค้ามีหน้าที่ที่จะต้องส่งมอบรถยนต์คืนให้กับทางบริษัทฯ เมื่อครบอายุของสัญญาเช่า ซึ่งสัญญาในลักษณะดังกล่าว มีลักษณะที่ผู้ให้เช่าตกลงให้ผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง สัญญาเช่านั้นไม่ได้มีขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เช่า แต่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เช่าได้ครอบครองทรัพย์สินที่เช่าเพื่อที่จะได้ใช้ทรัพย์สินที่เช่า ตามความในมาตรา ๕๓๗^๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การที่บริษัทฯ ให้เช่ารถยนต์ในลักษณะของสัญญาเช่าดำเนินการ จึงไม่อยู่ภายใต้การประกอบธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ที่จะต้องเป็นผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามมาตรา ๑๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่ให้เช่าดำเนินการตามประเด็นที่ ๑ นั้น ต่อมาภายหลังเมื่อครบอายุของสัญญาเช่าแล้ว หากลูกค้ามีความประสงค์จะซื้อรถยนต์คันที่เช่า เช่นนี้แล้ว ทางบริษัทฯ จะอยู่ในข่ายที่มีหน้าที่ต้องรายงานธุรกรรมต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่อย่างไร นั้น

สำนักงาน ปปง. เห็นว่า กรณีที่ให้เช่าดำเนินการ ต่อมาภายหลังเมื่อครบอายุของสัญญาเช่าแล้ว หากลูกค้ามีความประสงค์จะซื้อรถยนต์คันที่เช่าตามสภาพรถยนต์ที่ผ่านการใช้งานแล้ว นั้น ถือเป็นกรณีที่บริษัทฯ ได้ดำเนินการขายรถยนต์ที่ผ่านการใช้งานแล้วให้แก่ลูกค้า

อย่างไรก็ตาม การขายรถยนต์ที่ผ่านการใช้งานแล้ว อันจะถือเป็นผู้มีหน้าที่รายงานตามมาตรา ๑๖ (๕)^๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

^๑ มาตรา ๑๖ บัญญัติว่า “ให้ผู้ประกอบอาชีพดังต่อไปนี้มีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงานในกรณีเป็นธุรกรรมที่ใช้เงินสดมีจำนวนเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ต้องเป็นนิติบุคคล เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยที่มีพยานหลักฐานอันสมควรว่ามีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดฐานฟอกเงินกับผู้ประกอบอาชีพตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ที่มีได้เป็นนิติบุคคล ให้สำนักงานมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวรายงานการทำธุรกรรมต่อสำนักงาน

(๓) ผู้ประกอบอาชีพค้าหรือให้เช่าซื้อรถยนต์

(๕) ผู้ประกอบอาชีพค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า

ฯลฯ ฯลฯ

^๒ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๗๒ บัญญัติว่า “อันว่าเช่าซื้อนั้น คือสัญญาซึ่งเจ้าของเอาทรัพย์สินออกให้เช่า และให้ค้ำประกันว่าจะขายทรัพย์สินนั้น หรือว่าจะให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นสิทธิแก่ผู้เช่า โดยเงื่อนไขที่ผู้เช่าได้ใช้เงินเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้คราว”

^๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๕๓๗ บัญญัติว่า “อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า ผู้ให้เช่าตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งระยะเวลาอันมีจำกัด และผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น”

^๔ โปรดดูเชิงอรรถ ๑, ข้างต้น

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

Anti-Money Laundering Office (AMLO)

ผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่าดังกล่าวนั้น ผู้ประกอบการอาชีพดังกล่าวจะต้องประกอบอาชีพค้าของเก่าเป็นปกติธุระ และเข้าลักษณะการค้าของเก่าตามที่กรมการปกครองกำหนด และต้องได้รับใบอนุญาตค้าของเก่าตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. ๒๕๗๔ ประกอบประกาศกรมการปกครอง เรื่อง ให้ผู้ประกอบการอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. ๒๕๗๔^๕ จากกรมการปกครองด้วย

ประเด็นที่ ๓ หากว่าบริษัทฯ อยู่ในข่ายที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามประเด็นข้อ ๑ และ/หรือ ประเด็นข้อ ๒ ข้างต้น ทางบริษัทฯ ต้องจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรมตามมาตรา ๒๐ หรือไม่

สำนักงาน ป.ง. ขอเรียนว่า หากบริษัทฯ อยู่ในข่ายที่มีหน้าที่รายงานธุรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วย บริษัทฯ จะต้องดำเนินการจัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนทำธุรกรรม ตามมาตรา ๒๐^๖ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง วิธีการแสดงตนของลูกค้าสถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ทั้งนี้ นอกจากการจัดให้ลูกค้าแสดงตนแล้ว บริษัทฯ ต้องดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้าโดยการระบุตัวตนและพิสูจน์ทราบตัวตนของลูกค้าให้แล้วเสร็จก่อนหรือระหว่างสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าตามกฎหมายกระทรวงการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า สำหรับผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๙ ด้วย

ลงชื่อ พลตำรวจตรี

(รณย์สิทธิ์ วิริยาสร)

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

กรกฎาคม ๒๕๖๑

^๕ ประกาศกรมการปกครอง เรื่อง ให้ผู้ประกอบการอาชีพขายทอดตลาดและค้าของเก่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พ.ศ. ๒๕๗๔ ดำเนินการขอรับใบอนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อ ๓ บัญญัติว่า “ของเก่าประเภทรถยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์”

^๖ มาตรา ๒๐ บัญญัติว่า “ให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ จัดให้ลูกค้าแสดงตนทุกครั้งก่อนการทำธุรกรรมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งต้องกำหนดมาตรการเพื่อจัดอุปสรรคในการแสดงตนของคนพิการหรือทุพพลภาพด้วย เว้นแต่ลูกค้าได้แสดงตนไว้ก่อนแล้ว

การแสดงตนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด”